35ste jaar. — Nr 82. Dinsdag 10 juli 1888.

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG

Men schrijft in te **Tongeren** bij M. COLLEE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *Postrijder* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franco* gedaan worden aan den uitgever, **groote Markt nr 37-39, te Tongeren.**

ABONNEMENT

Eene maal per week **6** frankes per jaar.
Twee » » **8** » »
Een » » **4** » »
Een blad afzonderlijk **10** centiemen.
De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen **15** centiemen per drukregel.
Reclamen, vonnissen en andere artikels voorzien van binnen in het blad : **1** fr. den drukregel.

TONGEREN DEN 10 JULI.

Godsdienstig onderwijs.

De heer Devolder, minister van binnenlandsche zaken en openbaar onderwijs heeft eenen omzendbrief naar de besturen der athenaums en middelbare scholen gezonden, waarin hij bepaald zegt dat het godsdienstig onderwijs, luidens artikel 8 der wet op 1 juni 1850, deel maakt van het onderwijsprogram. De bedienaars der eeredienaten, zegt dit artikel, zijn gelast met het geven of bewaken dier lessen, in de gestichten welke aan het regiem der wet onderworpen zijn. De minister verlangt te weten welke middelen de schoolbesturen aangewend hebben om aan deze wet te gehoorzamen, of indien ze niet toegepast wordt, aan de wetsbepaling gevolg te zien geven.

Verdeelden verdeeld.

Tot hiertoe bestond de verdeeldheid onder de liberalen enkel tusschen de *Association* (radikalen) en de *Ligue* (doktrinairs.)

Sedert de kiezing echter schijnt het dat de doktrinairs der *Ligue* op hunne beurt verdeeld zijn in mannen die voornit willen, aangevoerd door den heer Vanderkindere, en onde pruiken, die niets anders kennen dan den kreet *à bas la calotte*, onder de leiding van den heer Jottrand.

Die mannen hebben donderdag avond, op de vergadering der *Ligue* elkander eens duchtig in 't haar gezeten. Komaan, jongens, dat gaat goed.

Hoe meer gij samen vecht en kijft,
Hoe meer het land in ruste blijft !

(Fondsenblad.)

Men schrijft uit Dilsen :

Verleden dinsdag heeft M. Fr. Vanden Nieuwendorpe, eigenaar van den Heulentak te Dilsen, in zijne bosschen een everzwijn geschoten, hetwelk 50 kil. woog. Het vleesch werd aan den arme gegeven.

Men meldt uit Brée :

De muziekgezelschappen van Herhtel, Peer, Bocholt en Burg-Leopold, namen Il. zondag deel aan het welgelukte festival, hetwelk hier plaats had, onder medewerking onzer plaats-lijke harmonie. Ondanks het overgroot getal vreemdelingen, liep alles in de beste orde af.

Men meldt uit Lanaeken :

Laatsleden zaterdag gelukte het aan twee douaniers in het naburige Smeermaes een paar Hollanders in handen te krijgen, die dertig kilos tabak over de grens hadden binnengesmokkeld.

Zij werden dadelijk naar Tongeren gebracht en daar onder het droog gezet om hunne straf af te wachten.

Gemeentekiezing te Boom.

Geuzenwanorders. — De openbare macht beleedigd. — Twee dooden. — Verscheidene gekwetsten.

In de gemeentekiezing welke zondag te Boom heeft plaats gehad, tengevolge van de verbreking der kiezing van october, hebben de liberalen gezegepraald met 17 stemmen meerderheid.

Zoodra de uitslag der kiezing gekend was hielden de liberalen een leven alsof de wereld voor hen alleen was.

Verschillige groepen met blauwe bloemkens in 't knopsgat en blauwe vlaggen, begonnen reeds van half zes de gemeente te doorloopen, en de katholieken te beleedigen die naar huis gingen om, indien het noodig was, hunne woning te beschermen tegen de baldadigheid, die de geuzen gewoon zijn te plegen.

De *Katholieke Kring*, dat kon niet anders, was het mikpunt van die beleedigingen.

De leden daar aanwezig, waren niet talrijk. Niettemin hadden eenigen hunner voor het lokaal post gevat, om dit te beschermen indien het moest aangevallen worden.

Rond 7 ure kwam een eindelooze troep met muziek en geuzenvlaggen over de Groote-Markt, voorafgegaan door een dertigtal stokslagers en gevolgd door al het schuim van Boom en omliggende gemeenten.

In de groep reed een open rijtuig, waarin een dronken kerel zat in gendarmenkleeren.

De voorste groep leidde de bende tot voor het lokaal van den kring. Het kon niet anders of er moest eene botsing plaats hebben. Het gefluit en gejouw van de geuzen werd door de mannen van den kring met schouderophalen beantwoord, maar zij hielden voet bij stek.

De woelmakers, dit niet kunnende verkroppen, deden eenen aanval in regel en spoedig werden eenige leden van den kring met kneuzingen en bloedend binnengebracht.

Weldra bleef er in het benedenlokaal en op de verdiping geene ruit meer heel en de personen die binnen waren, zagen zich verplicht zich te verdedigen met pintglazen, enz. naar buiten te werpen.

Op dit oogenblik verschenen twee groepen gendarmen, eene te peerd en eene te voet.

De geuzen, het bij de eerste baldadigheid niet lateude, begonnen de gendarmen uit te jouwen, zij rukten de kasseien uit den grond en zelfs haalden zij uit eene nabijgelegen geuzenherberg leege flesschen en al wat hun onder de hand viel om er de vertegenwoordigers der openbare macht mee te werpen.

De gendarmerie deed eene charge.

De oproermakers verzetten zich hiertegen en wilden zelfs de wapens der gendarmen ontrukken.

Dit deed natuurlijk een onbeschrijfelijk gewoel ontstaan. Een gendarm bekwam een messteek in de borst, een andere werd aan de hand gekwetst door een kassei. Een burger werd naar het schijnt door een bajonetsteek getroffen en verscheiden gendarmen-peerden bekwamen kwetsuren.

Een der geuzen wendde alle mogelijke pogingen aan, om het geweer van een gendarm af te nemen. In de worsteling moet de heer van het wapen afgesprongen zijn en de woelmaker kreeg de lading in volle borst.

Hij werd onmiddelijk weg gebracht. In den loop van den avond is hij gestorven.

Men zegt dat een ander persoon die in de woeling door een bajonetsteek zwaar gekwetst werd, op sterven ligt of reeds dood is. Verscheidene gekwetsten werden naar 't gasthuis of naar hunne woning gebracht.

Eindelijk is de gendarmerie meester van het terrein gebleven.

Geen enkele der belhamels is aangehouden !!! Rond 9 ure was alles eenigzins tot bedaren gekomen doch de patrouilles bleven de straten doorkruisen.

Het parket is ter plaatse geweest om een ernstig onderzoek in te stellen.

De persoon die gedood werd, is zekere J. F. Van den Bosch, schildersgast, 52 jaren oud, geboren te Mechelen.

Examens.

M. Georges Meyers van Tongeren, heeft het tweede examen der kandidatuur in wijsbegeerte en letteren afgelegd.

M. Joseph Slegers van Tongeren, heeft het eerste exaam van het doctoraat in de rechten afgelegd.

M. Léon Swinkels van Tongeren heeft het exaam van kandidaat-apotheker afgelegd.

Door koninklijk besluit van den 7 juli 1888, is M. L. Germeau, burgemeester der gemeente Houppertingen genoemd.

Sterfgeval.

De parochie Freeren heeft haren geestelijken herder verloren. De eerw. heer pastoor Lodewyk Van Haeken, is in den nacht van zaterdag tot zondag overleden na eene langdurige en smartelijke ziekte die sedert lang geene hoop op genezing overliet. Hij had den ouderdom van 57 jaren bereikt.

De betreurde afgestorven was geboren te St-Truiden den 15 april 1831 ; hij werd priester gewijd in 1862 en bediende achtervolgens de plaatsen van kapelaan in O. L. V. kerk te Tongeren, aalmoezenier in het hospitaal alhier, pastoor te Rixingen, en eindelijk pastoor te Freeren. Overal heeft hij zich onderscheiden door zijnen apostolischen ijver, door zijne dienstvaardigheid, door de oprechtheid zijns karakters ; overal heeft hij het gehengen achtergelaten van eenen voorbeeldigen priester, zoo uitmuntend door zijne godsvrucht als door zijne geleerdheid.

De plechtige lijkdienst heeft dezen morgen in de kerk van Freeren plaats gehad. Onder de talrijke aanwezigen bemerkte men zeer veel heeren geestelijken van Tongeren en der omstreken, alsook vele aanzienlijke personen der stad en omliggende dorpen, die eene laatste hulde kwamen bewijzen aan den waardigen priester te zoog aan hunne achting ontrukt.

L'indicateur breveté des chemins de fer pour le mois de **juillet** 1888 (service d'été) est en vente à Tongres chez M. COLLEE, libraire, Grand Place, 37 et 39. Prix 25 centimes.

BINNENLAND.

Men schrijft uit Luik :

Mgr. Warblings, algemeene vikaris van Z. Hoogw. den bisschop van Luik is zeer ziek ; hij heeft de laatste HH. Sakramenten ontvangen. Zijn toestand laat weinig hoop.

— Smokkelarij. — Een koopman in kanten van Brussel had aan eenen handelaar van Parys eene hoeveelheid Mechelschen kant verkocht.

Alles werd ingepakt en verzonden in eene looden kist. Men gaf op dat deze een lijk bevatte. Doch de douaniers hadden lont geroken.

Zij lieten den bestemmeling weten dat de kist op de grenzen moest blijven, omdat een pleegvorm niet vervuld was. De Paryzenaar kwam af geheel in rouw en met bedroefd gezicht. Men opende de kist, de kanten werden aangeslagen en de Paryzenaar aangehouden.

— Een woekeraar. — Het parket van Brussel heeft op dezen oogenblik eene zaak in onderzoek, die nog al veel gerucht maakt.

Zekere X., richtte over eenigen tijd in die stad een bureel van pandbeleeningen in. Hij gal eene groote ruchtbaarheid aan zijne instellen en het duurde niet lang of de onnoozele sukkels vlogen in zoogtal in zijne netten. Eenigen zij er hunne phasen lieten, kan men oordeel aan hetgeen hier volgt.

Hij leende voor eene maand.

De kosten van akten, intrest, enz., liepen dan tot 25 ten honderd. Wilde men nadat tijdstip de leening voor eene maand vernieuwen, dan klommen de kosten tot 75 ten honderd.

Over eenige dagen nu kwam eene dame B., wonende in de Van Arteveldestraat, om eene zaak met hem te behandelen.

X. maakte verscheidene kontrakten gereed en op een dezer waren zij reeds tot akkoord, dach met een stommen trek wist hij de dame een kontrakt te doen teekenen, dat zij niet kende.

Zij ontving het geld, maar op den oogenblik dat de interest moest afgerekend worden, bemerkte de vrouw dat zij op onwaarlijke wijze bedrogen was en zij diende een klacht bij het parket in.

Het gerecht werd thans zoozeer met klachten in dezelfden aard bestormd, dat de onderzoeksmagistraten verplicht waren, een vragenboek op te stellen en te doen drukken, waarin al de belanghebbenden hunne klachten slechts met korte antwoorden beboeven in te vullen.

X. hield staande, dat hij al zijne operatien ter goedertrouw deed en deze voor zeer eerlijk aanzag.

Hans loopt het gerecht dat hij op de vluchtis.

— Men zegt dat de koning het zicht heeft een nieuw kasteel te doen bouwen te Tervueren op de plaats waar het oude heeft gestaan dat in 1879 afbrandde.

De dreef zou verbreed worden en op meer dan 80 meters gebracht worden tot aan de baan naar Groenendaal.

Verscheidene groote sparen zou men maken op de gronden tusschen den ijzerenweg en de dreef. De stalle zou verplaatst worden en een paviljoen op de goesting van dit van Laken zou gebouwd worden ter beschikking der koninklijke familie.

— Het dagblad *le Temps*, van Parys meldt dat alhier het gerucht in omloop is dat de koninklijke prins van Italie een bezoek zou brengen aan het hof van Belgie, na het huwelijk van zijnen oom, den hertog van Aoste, met prinses Letitia. Er zou spraak zijn van een huwelijk tusschen den prins van Napels en prinses Clementina van Belgie. Wij deelen dit gerucht — dat ons zelfs onwaarschijnlijk voorkomt — slechts onder alle voorbehouding mede.

— Moedige dokter. — Twee generaleheeren van Etterbeek en een van Brussel waren bij den heer P..., Sterrekundestraat, geroepen om dringende zorgen te verleenen aan de echtgenoote van dezen laatste.

Toen de heelkundige bewerking verricht was, vonden de doktoren het geraadzaam dat een hunner zou blijven. Doktoor B., nam de taak op zich.

Op zeker oogenblik moest hij zich met den heer P. bij de zieke begeven. Terwijl hij haar door eene dienstmeid voorgelicht, zijne zorgen toediende, zag hij zich eensklaps door de vlammen omgeven.

De lamp was ontploft, had de bedgordijnen in brand gestoken, en het vuur deedde zich weldra meer aan 't beddengoed en de meubelen.

Doktoor de B. kon de zieke niet verlaten om het vuur te blusschen. De heer P. poogde eene deur te openen, doch deze was gesloten. Weinig scheelde het of de vier personen moesten stikken.

Eindelijk liep de doktoor de deur met geweld in stukken, nam de vrouw en droeg haar naar een benedenvertrek.

Dank aan deze krachtdadige handelwijze redde hij zijne zieke, die zonder dat ongetwijfeld verloren ware geweest.

Op dit oogenblik kwamen ook de pompiers van den naburige post toegesneld en doofden het vuur uit, dat anders weldra het gansche huis zou vernield hebben.

— Men schrijft uit Antwerpen :

Gisteren nacht zijn er bij middel van braak dieven gedrongen in de St-Andrieskerk. Eenige vensters van de kerk, namelijk die van den rechterbeuk, komen tegen de gemeenteschool uit. 't Is Langs daar dat de kwaaddoeners het venster der doopkapel zijn binnen gedrongen door eene gebroken ruit. Zij hadden dit venster weten te berriken door aan den kant der school tafels en stoelen op elkander te stapelen. In de kerk hebben zij niets gestolen dan twee zilveren Lieve Vrouwkroontjes van geringe waarde alsook eene relikwie. Tabernakel en offerblokken zijn ongeschonden gebleven. De dieven zijn langs denzelfden weg vertrokken, bij middel eener ladder, die met een hangslot vast was, maar dat zij hebben weten los te maken. Zij hebben de gemeenteschool langs de deur verlaten en deze laten openstaan.

— Landloopers. — De omstreken van Thienen worden tegenwoordig onveilig gemaakt door geheele benden vreemde landloopers en bedelaars, welke dreigend almoezen gaan vragen. De inwoners zijn in het geheel op hun gemak niet.

De plaatselijke policie is onmachtig tegen die kerels daar zij te weinig talrijk is, en ook wellicht bij gebrek aan gemeente-reglementen die het bedelen verbieden.

In die streek zijn ook te weinig gendarmen. Evenals over twee jaren in Limburg, zal het gouvernement krachtdadige maatregelen moeten nemen.

BUITENLAND.

Nederland.

Een huize van den heer G. P. J. Klep, op den Haagdijk te Breda, heeft een erg ongeluk plaats gehad. Nadat eene der dienstbode n de kinderen naar hunne slaapkamer had gebracht, werd een oogenblik later mevrouw Klep opgeschrikt door het geroep om hulp. Naar boven ijlende, zag zij haar ruim vijfjarig zoontje, dat met fosforkers een dagblad in vlam had gestoken, in brand staan, op welk gezicht de moeder in zwijm viel en daardoor niet in staat was hulp te verleenen. Op het voortdurend geschreeuw van den ongelukkigen knaap kwam er spoedig andere hulp dagen, en werden de vlammen geblusch en onmiddelijk geneeskundige hulp ingeroepen. Den volgenden dag overleed het kind na smartelijk lijden.

In den omtrek van Zwolle vindt men zooveel molen, dat de boeren voor elken mol, dien men in hun land machtig wordt en bij hen thuis brengt, 10 cent geven.

Frankryk.

Een dierenvriend te Parys zag onlangs in de *rue Bronot* twee honden blijkbaar zeer tegen hun wil door een jongen meeslepen aan eene koord. Die honden moesten hunnen meester ontstolen zijn, dacht hij. In een oogwenk had hij met zijn zakmes de koord doorgesneden en de beide gevangenen bevrijd, die ijlings wegholden.

Maar de jongen verbaasd en verontwaardigd, riep de policie.

De medelijdende man ging mede naar het bureel en vond daar de eigenaars der honden, die hem volstrekt niet dankbaar waren voor wat hij deed. Hij had, zoo bleek het tot zijne verbazing, twee honden bevrijd die door een dollen hond gebeten waren en die de eigenaars daarom aan de policie hadden uitgeleverd.

Gelukkig kwamen de twee verdachte honden spoedig terug bij hunne meesters, die hen terstond weer weg lieten brengen.

Duitschland.

Te Mainz is een zonderling ongeval gebeurd : Twee damen gingen in eene badinrichting op de boorden van den Rijn een bad nemen ; beide traden in een kabinet, waarmit zij niet meer te voorschijn kwamen. Rond den avond brak men de deur open, en men stelde alsdan vast dat de zinken badtuip, evenals de vrouwen, verdwenen was. Waarschijnlijk zijn ter gevolge der slechte bouwing of der werking des waters de balken ingestort, en baders en badkuipen in den stroom verdwenen. De policie heeft het gesticht doen sluiten en men heeft in de rivier opzoekingen gedaan om de lijken terug te vinden.

Oostenryk.

Uit Buda-Pesth wordt het volgende geschreven : Gisterenavond rond 11 ure, werd de Karelkazerne in onzestad, het tooneel van een vreeselijk drama. Een adjudant onderofficier had na 11 ure, op zijne kamer, gelegen op het 2e verdiep der kazerne, een meisje gebracht van een 20tal jaar. Weldra werd een scherpe kreet gehoord en men zag het meisje door het venster storten en neerslaan op de straatsteenen. Haar lijk werd opgenomen uit een grooten bloedplas. Bijna op hetzelfde oogenblik galmde een schot. De onderofficier had een einde aan zijne loopbaan gesteld. Geweten is het nog niet of het meisje door eigen beweging uit het venster sprong of er door den onderofficier is uitgeworpen. Onmiddelijk is door de militaire overheid een onderzoek geopend.

Politiek overzicht.

EEN KONINKLIJK MANIFEST.

Een policiecommissaris van Parys aan den buitendienst der prefectuur van policie gehecht, heeft zich gisteren morgend naar de drukkerij Paul Dupont begeven, om er beslag te leggen, op een manifest, door den graaf van Parys tot de meiers van Frankryk gericht. Hij kon daar enkel de lettervormen en de gentafdrukken aanslaan. De 27,000 afgedrukte exemplaren waren reeds verzonden.

De policiecommissaris bood zich vervolgens aan bij den heer Dufeuille, een der bijzondere secretarissen van den prins, en na te hebben bekend gemaakt wie hij was, verklaarde hij te komen om beslag te leggen op de exemplaren van gemeld manifest. De heer Dufeuille zegde dat er hem maar 900 exemplaren meer overbleven en de anderen reeds waren weggestuurd. De commissaris legde de hand op die overgebleven exemplaren.

In dit manifest wordt de republikeinsche regeering aangerand en het koningdom opgehemeld. Men leest er onder anderen in : « De republiek heeft aan de gemeenten de vrijheden niet gegeven, die zij er aan beloofd had. Al de middelen zijn aan de republikeinen goed om zich de meerderheid in de raden te verzekeren. De gemeente, die groote familie, is verdeeld in verdrukkers en verdrukten. Onderworpen aan het